

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Luďkem Pilným v právní věci

žalobců: a) [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
b) [redacted], narozen [redacted]
bytem [redacted]
c) **nezl.** [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]

všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliotou
sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo zdravotnictví**, IČO: 00024341
sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO: 69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 3 x 50 000,- Kč

takto:

- I. Žaloba, kterou se žalobci a), b) a c) domáhali, aby byla žalovanému uložena povinnost zaplatit každému ze žalobců částku 50 000,- Kč, se zamítá.
- II. Žalobkyně a) je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku ve výši 450,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

- III. Žalobce b) je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení částku ve výši 450,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.
- IV. Žalovanému se vůči žalobkyni c) právo na náhradu nákladů nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobci se podanou žalobou domáhali náhrady nemajetkové újmy ve výši 50 000,- Kč pro každého, která jim vznikla v příčinné souvislosti s nezákonným mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 27.3.2020, č.j. MZDR 13620/2020-1/MIN/KAN (dále jen „mimořádné opatření“), které nahradilo mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 18.3.2020, č.j. MZDR 12344/2020-1/MIN/KAN. Uvedli, že žalobkyně a) měla termín porodu 28.3.2020 a přála si u něj přítomnost žalobce b). Mimořádným opatřením však byla plošně zakázána přítomnost otců u porodu a tím bylo zasaženo do jejich základního práva na respektování soukromého a rodinného života, práva na rodičovskou péči a jejich práva na nepřetržitý kontakt během porodu a po porodu a také do práva žalobekyň a) a c) na zdraví. Taktéž nebylo jednáno v nejlepším zájmu dítěte. Žalobci považují kontakt při porodu za zásadní představující podporu rodičky a její psychické pohody a z tohoto důvodu podali k Městskému soudu v Praze návrh na zrušení mimořádného opatření i návrh na nařízení předběžného opatření. V době podání žaloby probíhalo řízení o jimi podané kasační stížnosti. Dne 1.4.2020 porodila žalobkyně a) bez přítomnosti žalobce b). K aktivní legitimaci žalobci uvedli, že využili všech procesních prostředků na ochranu jejich práv a pokud je jim dána aktivní legitimace pro podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy, lze analogicky dovodit jejich aktivní legitimace k odškodnění za nemajetkovou újmu, kterou dané opatření obecné povahy způsobilo. Žalobci uplatnili své nároky před podáním žaloby u žalovaného. Při jednání nalézacího soudu žalobci uvedli, že kasační stížnost proti rozhodnutí o odmítnutí jejich správní žaloby byla rozhodnutím Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 293/2020 zamítnuta.
2. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Potvrdil, že žalobci podáním doručeným dne 30.9.2020 uplatnili u žalovaného nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 50 000,- Kč pro každého ze žalobců, která žalobcům vznikla jako důsledek nezákonného mimořádného opatření vydaného žalovaným za účelem zamezení vzniku, šíření a negativních dopadů pandemie Covid-19 na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (dále jen „ZoVZ“). Nárok žalobců shledal nedůvodným. Předně uvedl, že eventuálním odpovědnostním titulem by mohlo být pouze nezákonné rozhodnutí, neboť možný nesprávný úřední postup v daném případě vyústil ve vydání rozhodnutí tento postup aprobující. Aplikace zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „OdpŠk“), je v daném případě dle žalovaného vyloučena z důvodu absence individuálního rozhodnutí. Uvedl, že mimořádná opatření nejsou opatřeními obecné povahy, nýbrž právními předpisy. Avšak i v případě, kdy by mimořádná opatření byly opatřeními obecné povahy, nesplňují kritéria OdpŠk, jelikož neurčují práva a povinnosti konkrétních osob a mají všeobecný a celostátní dopad. Za další důvod k zamítnutí žaloby žalovaný označil nedostatek aktivní věcné legitimace žalobců. Mimořádné opatření bylo vydáno v beznávrhovém řízení bez účastníků řízení, přičemž domáhat se náhrady škody ve smyslu OdpŠk je možné pouze za podmínky účastenství dotčené osoby v řízení. Žalobci tuto podmínku nesplňují, i když se domáhali zrušení mimořádného opatření. Dále uvedl, že nejsou splněny podmínky odpovědnostního titulu v podobě nezákonného rozhodnutí, jelikož mimořádné opatření nebylo jako pravomocné příslušným orgánem pro nezákonnost změněno či zrušeno.

3. Soud ve věci provedl dokazování v následujícím rozsahu a na jeho základě učinil tato skutková zjištění:
4. Žalovaný jako správní úřad příslušný podle § 80 ZoVZ vydal dne 27.3.2020 postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) ZoVZ k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 mimořádné opatření č. j. MZDR 13620/2020-1/MIN/KAN, kterým poskytovatelům zdravotnických služeb s účinností od 28.3.2020 nařídil mj. zákaz umožnění přítomnosti třetích osob při porodu ve zdravotnickém zařízení, s výjimkou porodu v případě rodičky, která je cizinka a potřebuje tlumočení, má závažné duševní onemocnění či je neslyšící, nevidomá nebo má jiné závažné zdravotní postižení, a s výjimkou případů, kdy se očekává porod mrtvého plodu. Mimořádné opatření současně rušilo mimořádné opatření vydané žalovaným dne 18.3.2020, č. j. MZDR 12344/2020-1/MIN/KAN (zjištěno z mimořádného opatření č. j. MZDR 13620/2020-1/MIN/KAN ze dne 27.3.2020).
5. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23.4.2020, č.j. 14 A 41/2020-111, na základě soudního přezkumu zrušil opatření žalovaného č.j. MZDR 16193/2020-2/MIN/KAN ze dne 17.4.2020, č.j. MZDR 16195/2020-1/MIN/KAN ze dne 15.4.2020, č.j. MZDR 13361/2020-1/MIN/KAN ze dne 26.3.2020, č.j. MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN ze dne 23.3.2020 a odmítl návrh na zrušení opatření žalovaného č.j. MZDR 12746/2020-1/MIN/KAN ze dne 23.3.2020 a č.j. MZDR 16193/2020-1/MIN/KAN ze dne 15.4.2020. Soud v odůvodnění uvedl, že neshledal, že by bylo možno napadené právní akty považovat za rozhodnutí správních orgánů, neboť neurčují práva a povinnosti v individuálně určených případech. Ke zrušení některých napadených opatření obecné povahy přistoupil z důvodu překročení věcné působnosti žalovaného k jejich vydání v době vyhlášeného nouzového stavu. Uvedl, že nic nebrání orgánům veřejné moci, aby zákonem stanoveným způsobem přijaly obdobná opatření mající za cíl zamezit šíření nákazy Covid-19 (zjištěno z rozsudku Městského soudu v Praze, č.j. 14 A 41/2020-111 ze dne 23.4.2020).
6. Ústavní soud v usnesení ze dne 22.4.2020, sp. zn. Pl. ÚS 8/20 uvedl, že opatření obecné povahy není akt individuální aplikace práva ve smyslu „pravomocného rozhodnutí v řízení“ (zjištěno z rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 8/20 ze dne 22.4.2020).
7. Podáním ze dne 30.9.2020 žalobci uplatnili u žalovaného nárok na náhradu nemajetkové újmy, která jim vznikla v souvislosti s mimořádným opatřením vydávaným Ministerstvem zdravotnictví k zamezení šíření onemocnění COVID-19, podané dle OdpŠk. Žalobci se domáhali náhrady nemajetkové újmy 50 000,- Kč pro každého z nich. Přípisem ze dne 30.3.2021 žalovaný sdělil žalobcům, že žádosti nelze vyhovět z důvodu nesplnění podmínek pro vyhovění nároku dle OdpŠk (zjištěno z přípisu žalobců ze dne 30.9.2020 adresovaného žalovanému ve věci uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy vzniklé nezákonným rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví a přípisu žalovaného ze dne 30.3.2021 adresovaného žalobcům zastoupeným žalobcem b).
8. Další důkazy (výslech žalobkyně a), žalobce b), odborné vyjádření hygienické stanice a vyjádření Světové zdravotnické organizace) soud neprováděl pro nadbytečnost.
9. Po právní stránce soud posoudil věc následovně:
10. Podle ust. § 1 odst. 1 OdpŠk odpovídá stát za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 OdpŠk se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona nelze zprostit. Podle ust. § 3 OdpŠk stát odpovídá za škodu, kterou způsobily a) státní orgány, b) právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, („úřední osoby“), c) orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy, který na ně byl přenesen zákonem nebo na základě zákona („územní celky v přenesené působnosti“).

11. Podle ust. § 5 písm. a), b) OdpŠk odpovídá stát za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 7 odst. 1 OdpŠk mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 OdpŠk lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
12. Podle ust. § 13 odst. 1 OdpŠk odpovídá stát za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
13. Podle § 36 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „KZ“) je stát povinen nahradit škodu způsobenou právníky a fyzickým osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a cvičeními prováděnými podle tohoto zákona. Této odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám.
14. S přihlédnutím ke shora uvedenému posoudil nalézací soud návrh žalobců, přičemž dospěl k závěru, že žalovaný za žalobci uplatněnou nemajetkovou újmu neodpovídá. Z pohledu možné odpovědnosti žalovaného dle OdpŠk se soud primárně zabýval otázkou, zda má mimořádné opatření přijaté žalovaným povahu individuálního rozhodnutí, tj. rozhodnutí, kterým orgán veřejné moci v konkrétním případě autoritativně upravuje právní poměry individuálně určených účastníků řízení, stojících mimo organizační strukturu veřejné správy, přičemž uzavřel, že tomu tak není. Jak shledal i Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 23.4.2020, č.j. 14 A 41/2020 – 111, z právně-teoretického hlediska jsou mimořádná opatření opatřeními obecné povahy, ale z materiálního hlediska na ně lze pohlížet jako na právní předpisy, neboť okruh jejich adresátů není nijak blíže místně ani osobnostně specifikován a i předmět opatření je značně široký, neboť omezuje svobodu pohybu a podnikání. Současně vyzdvihl, že mimořádná opatření nelze považovat za rozhodnutí správních orgánů, jelikož neurčují práva a povinnosti individuálně v určených případech. I dle názoru Ústavního soudu České republiky obsaženého v usnesení sp. zn. Pl. ÚS 8/20 není opatření obecné povahy aktem individuální aplikace práva ve smyslu „pravomocného rozhodnutí v řízení“. Za situace, kdy měla žalobcům dle shora uvedených závěrů vzniknout újma v důsledku opatření obecné povahy či právního předpisu, nevznikla odpovědnost státu dle ustanovení OdpŠk, a to pro neexistenci individuálního rozhodnutí. Za nezákonné rozhodnutí navíc OdpŠk dle § 5 písm. a) považuje toliko rozhodnutí, která byla vydána v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním. O tento případ se u mimořádných opatření zcela zjevně nejedná. Nezákonnost rozhodnutí je přitom jednou ze základních podmínek pro vznik odpovědnosti za škodu dle OdpŠk.
15. Dále není z pohledu žalobců splněna podmínka jejich účasti v řízení ve smyslu § 7 odst. 1 OdpŠk, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno. Řízení dle § 171 a násl. s.r., ve kterém byla mimořádná opatření vydána, nemají účastníky. Navíc ZoVZ v § 94a odst. 2 přímo uvádí, že opatření obecné povahy se vydává v beznávrhovém řízení. Žalobci proto logicky ani nemohli být účastníky řízení, ve kterém bylo mimořádné opatření vydáno, a není tak u nich dána aktivní legitimace k podání žaloby. Tato podmínka není splněna i přesto, že žalobci podali návrh na zrušení mimořádného opatření, jelikož žalobci nebyli dle shora uvedeného účastníky řízení, ve kterém bylo mimořádné opatření vydáno.

16. Soud neshledal odpovědnost žalovaného za škodu žalobce ani z pohledu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Ustanovení § 36 odst. 1 KZ nezakládá odpovědnost státu za škodu vzniklou přijetím krizových opatření vlády, neboť ty samy o sobě mají povahu obecně závazného aktu. Stát přitom nenese právní odpovědnost za normotvorbu a za chování osob, které dodržují právní předpisy. Dle § 36 KZ stát odpovídá za škodu způsobenou jeho činností při provádění konkrétních krizových opatření, která mají individuální povahu a jsou zaměřena vůči konkrétním právnickým a fyzickým osobám. Předmětná krizová opatření vlády však směřovala vůči neurčitému okruhu osob a tedy nesměřovala vůči žalobcům jakožto konkrétním určitým osobám. Soud má za to, že dle KZ je třeba odškodňovat pouze výjimečné případy škod vzniklých přímo při činnosti složek provádějících krizová opatření a nikoliv plošná omezení určitých práv a svobod při řešení krizového stavu.
17. S ohledem na shora uvedené proto soud žalobu zamítl.
18. Vzhledem k tomu, že dle soudu nebyli žalobci věcně legitimováni k podání žaloby ani nebyla dána odpovědnost žalovaného za tvrzenou nemajetkovou újmu, soud se dále nezabýval otázkou příčinné souvislosti a vzniku nemajetkové újmy, respektive výše zadostiučinění za tvrzenou nemajetkovou újmu.
19. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ust. §§ 142 odst. 1 a 146 odst. 2 o.s.ř., kdy účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přízná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Úspěch ve věci měl žalovaný. Soud proto rozhodl, že žalobci a) i b) jsou povinni nahradit žalovanému náklady řízení, respektive každý polovinu nákladů řízení, přičemž výše nákladů je tvořena paušální náhradou hotových výdajů podle § 151 odst. 3 o.s.ř. za tři provedené úkony (vyjádření k žalobě, příprava k jednání a účast na jednání) ve výši 900,- Kč podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. Ve vztahu mezi nezletilou žalobkyní c) a žalovaným soud rozhodl dle § 150 o.s.ř. tak, že se žalovanému vůči žalobkyní c) právo na náhradu nákladů nepřiznává z důvodu nezletilosti žalobkyně c).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu bude ukládat vykonatelné rozhodnutí, má oprávněný právo domáhat se splnění uložené povinnosti návrhem na nařízení exekuce.

Praha 2. května 2022

JUDr. Luděk Pilný v.r.
soudce